

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра фізичного виховання

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан гуманітарно-педагогічного факультету
Інна САВИЦЬКА
“ 29 ” 08 2024 р.

“СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри фізичного виховання
Протокол № 10 від “ 24 ” 08 2024 р.
Завідувач кафедри
Микола КОСТЕНКО

“РОЗГЛЯНУТО”
Гарант ОПП «Фізична культура і спорт»,
Микола КОСТЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СПОРТІ»

Другий (магістерський) рівень вищої освіти

Галузь знань 01 – Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 017 – Фізична культура і спорт

Освітня програма: Фізична культура і спорт

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробники: Терентьєва Н.О., професор кафедри фізичного виховання, доктор педагогічних наук, професор

Київ – 2024 р.

1. Опис навчальної дисципліни
ВК 2.3. «ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СПОРТІ»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	
Освітній ступінь	<i>магістр</i>
Галузь знань	<i>01 Освіта/Педагогіка</i>
Спеціальність	<i>017 «Фізична культура і спорт»</i>
Освітньо-професійна програма	<i>«Фізична культура і спорт»</i>
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	<i>вибіркова</i>
Загальна кількість годин	<i>120</i>
Кількість кредитів ECTS	<i>4</i>
Кількість змістових модулів	<i>2</i>
Курсовий проект (робота) (за наявності)	<i>Не передбачено</i>
Форма контролю	<i>Екзамен</i>
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання	
	<i>денна форма навчання</i>
Рік підготовки (курс)	<i>перший</i>
Семестр	<i>другий</i>
Лекційні заняття	<i>15</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>30</i>
Лабораторні заняття	<i>-</i>
Самостійна робота	<i>75</i>
Індивідуальні завдання	<i>-</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання:	<i>3 год.</i>
аудиторних	<i>5 год.</i>
самостійна робота студента	

Заочна форма навчання відсутня.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Проектна діяльність у спорті» спрямована на вивчення методів та інструментів розробки, планування та впровадження проєктів у сфері фізичної культури та спорту. Програма включає в себе аналіз сучасних трендів у спортивній галузі, вивчення принципів управління проєктами, розробку бізнес-планів та стратегій фінансування. Магістри отримають практичні навички з організації та керування спортивними проєктами, використання інструментів моніторингу та оцінки результатів.

Метою дисципліни є підготовка магістрів до роботи в якості менеджерів, адміністраторів чи організаторів у спортивних організаціях, забезпечення їхньої компетентності у реалізації та успішному завершенні спортивних проєктів.

Основними *завданнями* є:

- освоєння теоретичних основ проєктного менеджменту;
- формування навичок планування; реалізації та управління;
- набуття вмінь розробки й аналізу програми (проєкти) розвитку ФК і спорту в територіальних громадах;
- розвиток навичок оцінювання ефективності виконаного проєкту.

Основні результати навчання та набуті компетентності, які вони формують:

- ***Інтегральна компетентність***

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту.

- ***Загальні компетентності (ЗК)***

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Здатність розробляти проєкти та управляти ними.

- ***Фахові (спеціальні) компетентності (СК):***

СК2. Здатність розробляти та реалізовувати інноваційні проєкти у сфері фізичної культури і спорту.

СК6. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту.

- ***Результати навчання (РН):***

РН2. Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби.

РН3. Вільно обговорювати результати професійної діяльності, досліджень та інноваційних проєктів у сфері фізичної культури та спорту державною та іноземною мовами усно і письмово.

РН9. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проекти, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проекти.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Проектна діяльність у спорті

повного терміну денної форми навчання:

Назви Змістовних модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лек.	пр.	інд.	ср.
Змістовний модуль 1. Методологія проектної діяльності					
Тема 1.1. Фізична культура та спорт: правові, економічні, управлінські засади діяльності в галузі	12	2	2		8
Тема 1.2. Управління проектами. Ризики та протиризикове управління в контексті державних ініціатив	14	2	4		8
Тема 1.3. Особливості розробки та реалізації спортивних проектів	15	2	4		9
Тема 1.4. Управління проектами як напрям спортивного менеджменту в Україні	16	2	4		10
Разом за змістовним модулем 1	57	8	14		35
Змістовний модуль 2. Програми (проекти) розвитку ФК і спорту в територіальних громадах					
Тема 2.1. Програми розвитку ФК і спорту в міських ТГ (з урахуванням виду спорту)	16	2	4		10
Тема 2.2. Програми розвитку ФК і спорту в сільських і селищних ТГ (з урахуванням виду спорту)	16	2	4		10
Тема 2.3. Програми регіонального розвитку ФК і спорту (з урахуванням виду спорту)	16	2	4		10
Тема 2.4. Програми (проекти) доступності до занять ФК і спортом (для різних категорій населення)	15	1	4		10
Разом за змістовним модулем 2	63	7	16		40
Всього годин	120	15	30		75

4. Теми практичних занять

№ з/п	Теми	Кількість годин
Змістовний модуль 1. Методологія проектної діяльності		
1	Фізична культура та спорт: правові, економічні, управлінські засади діяльності в галузі	2
2	Управління проектами. Ризики та протиризикове управління в контексті державних ініціатив	4
3	Особливості розробки та реалізації спортивних проектів	4
4	Управління проектами як напрям спортивного менеджменту в Україні	4
Змістовний модуль 2. Програми (проекти) розвитку ФК і спорту в територіальних громадах		
5	Програми розвитку ФК і спорту в міських ТГ (з урахуванням виду спорту)	4
6	Програми розвитку ФК і спорту в сільських і селищних ТГ (з урахуванням виду спорту)	4
7	Програми регіонального розвитку ФК і спорту (з урахуванням виду спорту)	4
8	Програми (проекти) доступності до занять ФК і спортом (для різних категорій населення)	4

5. Самостійна робота

Обов'язкова самостійна робота студентів передбачає пошук матеріалів до кожної теми семінарського заняття, його опрацювання, підготовку виступів на практичних заняттях.

Індивідуальні завдання – розробка / підготовка проекту: залучення дітей та молоді вашої громади до рухової активності в цілому або до занять вашим видом спорту (з урахуванням наявних ресурсних можливостей). Здобувач може запропонувати інший напрям виконання проектного завдання.

Вибір індивідуального завдання погоджується з викладачем, його успішне виконання може бути враховано як зарахування результатів опанування теми 5, 6, 7, 8 (практичне заняття) або тестової частини заліку.

5. Контрольні питання, зразки тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

Контрольні питання

Блок 1. Відповідно до Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року окреслити такі напрями, які потребують розв'язання, визначити причини та запропонувати власне бачення розв'язання:

1. Фізично активна нація.

2. Спорт вищих досягнень.
3. Спортивна інфраструктура.
4. Цифрова трансформація сфери фізичної культури і спорту.
5. Кадрове забезпечення сфери фізичної культури і спорту.

Відповідь побудувати з урахуванням Вашого виду спорту.

Блок 2. Обґрунтувати Ваше власне бачення вирішення таких завдань реалізації державної політики в сфері фізичної культури і спорту:

1. Формування у населення сталих традицій та мотивацій щодо фізичного виховання і масового спорту як важливого чинника забезпечення здорового способу життя;

2. Удосконалення форм залучення різних груп населення до регулярних та повноцінних занять фізичною культурою і спортом;

3. Удосконалення на науково обґрунтованих засадах системи дитячо-юнацького спорту;

4. Підвищення якості відбору обдарованих осіб до системи резервного спорту, створення умов для розвитку індивідуальних здібностей спортсменів на етапах багаторічної підготовки;

5. Удосконалення системи формування та підготовки національних збірних команд, передусім з олімпійських видів спорту;

6. Переорієнтування системи керівництва сферою фізичної культури і спорту на забезпечення поєднання зусиль організацій фізкультурно-спортивної спрямованості;

7. Сприяння поширенню клубної системи у сфері фізичної культури і спорту;

8. Будівництво за підтримки органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування сучасних спортивних споруд, належне їх обладнання та використання;

9. Удосконалення економічних засад у сфері фізичної культури і спорту, запровадження ефективних моделей її кадрового, фінансового, матеріально-технічного, наукового, медичного та інформаційного забезпечення.

Відповідь побудувати з урахуванням специфіки Вашої територіальної громади.

Блок 3. Схарактеризувати такі аспекти спортивних проєктів:

1. Принцип належного виконання.
2. Принцип продуктивного виконання.
3. Принцип ефективного виконання.
4. Сфера послуг в сфері фізичної культури і спорту.
5. Соціальний потенціал.
6. Престиж нації.
7. Здоров'я нації.
8. Благополуччя нації.
9. Проблеми управління проєктами.

10. Зовнішні ризики (обрати будь-які три).

11. Внутрішні ризики (обрати будь-які три)

Відповідь побудувати з урахуванням Вашого досвіду спортивної діяльності.

Блок 4. Схарактеризувати такі види спортивних проєктів:

1. За терміном реалізації.

2. За масштабністю.

3. За ступенем складності.

4. За якістю.

5. За характером залучених сторін.

6. За цільовим призначенням.

7. За видами діяльності.

8. За галузевою приналежністю.

Відповідь побудувати з наведенням прикладів до кожного виду.

Форма № Н-5.05

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Факультет

Освітньо-кваліфікаційний рівень

Спеціальність

Гуманітарно-педагогічний

Магістр

017 «Фізична культура і спорт»

Форма навчання

Семестр, курс

Навчальна дисципліна

2 семестр, курс 1

Проектна діяльність у спорті

Затверджено на засіданні кафедри

фізичної культури і спорту

(назва кафедри)

Протокол № ____ від «__» _____ 2024 р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

Костенко М.П.

(прізвище та ініціали)

Екзаменатор _____

(підпис)

Терентьєва Н.О.

(прізвище та ініціали)

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОКР ____ магістр ____ спеціальність ____ 017 _«Фізична культура і спорт» »	Кафедра _фізичної культури і спорту_ 2024-2025 н. р.	заліковий БІЛЕТ № ____ 1 ____ з дисципліни <u>Технології, методологія та методика наукових досліджень у сфер фізичної культури і спорту</u>	Затверджую Зав. кафедри _____ Костенко М.П. _____ 2024 р._

Теоретичні запитання	
1. Схарактеризувати кадрове забезпечення сфери фізичної культури і спорту.	
2. Схарактеризувати види спортивних проєктів за масштабом реалізації.	
Тестові завдання різних типів	
1. Вставте пропущене слово у реченні:	
Спорт є органічною складовою фізичною культури, сферою виявлення досягнень та ... цінністю (у бланку відповідей подати одним словом)	
2. Стратегією розвитку фізичної культури і спорту до 2028 року передбачено такі напрями:	
1	Спорт вищих досягнень;
2	Спортивна інфраструктура;
3	Спортивне харчування;
4	Спортивний одяг
3. Розведіть за групами:	
1. Фізичне благополуччя нації	A. Зменшення стресового навантаження
2. Психічне благополуччя нації	B. Підвищення працездатності
	C. Відкриття творчих можливостей
	D. Стійкість до навантажень
	E. Подобаюсь собі
4. Проектний менеджмент у спорті передбачає:	
1	Залучення людей;
2	Залучення інвестицій;
3	Зниження криміногенної ситуації;
4	Зниження травмування
5. Створення нових робочих місць є показником	
1	Економічного ефекту;
2	Соціального ефекту;
3	Престижу нації;
4	Правильна відповідь відсутня.
6. Установіть відповідність між поняттям та його тлумаченням:	
1. Ефективність	A. співвідношення отриманого результату і кількості витрачених ресурсів.
2. Продуктивність	B. застосування відповідних методів і процедур, що задовольняють очікування оточення, відлагоджених бізнес-процесів; відповідність етичним і правовим нормам, стандартам і загальноприйнятим практикам.
3. Належність	C. індикатор загального позитивного ефекту, провадженого проєктом.
7. Оберіть вірну групу процесів управління проєктом:	
1.	ініціація, планування, виконання, моніторинг і контроль, закриття;
2.	планування, виконання, моніторинг і контроль, закриття;;
3.	цілепокладання, планування, виконання, моніторинг і контроль;
4.	симбіоз науки і мистецтва застосування в проєкті професійних здібностей для виробництва продукту проєкту

8. Проекти спорту вищих досягнень (підготовка та виступи на олімпіадах та кубках тощо) відносяться до такої групи:	
1	За характером цільового призначення;
2	За галузевою приналежністю;
3	За видами діяльності;
4	За якістю.
9. Спортивний менеджмент не передбачає:	
1	Співпрацю зі стейкхолдерами;
2	Залучення інвестицій;
3	Управління ризиками;
4	Обов'язкової стабільної команди.
10. Вставте пропущене слово у реченні: ... метод одержання інформації, який ґрунтується на опитуванні людей для одержання відомостей про фактичний стан справ.	

6. Методи навчання

Під час викладання дисципліни застосовуються такі методи навчання:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

а) За джерелом інформації:

Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

Практичні: проектів, кейс-метод, моделювання.

б) За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

в) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові.

г) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою.

2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості.

7. Форми контролю

- опитування знання теоретичного матеріалу,
- перевірка правильності виконання завдань на практичних заняттях,
- перевірка наявності та правильності виконання самостійної роботи,
- письмове опитування (тест, відкриті питання),
- захист проєктної роботи.

8. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з чинним «Положенням про екзамен та заліки у НУБіП України».

Таблиця 1

Оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результатами складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Засвоєння здобувачем вищої освіти програмного матеріалу змістового модуля вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою.

Для визначення рейтингу здобувача з виконання програми навчальної дисципліни **R_{пр.}** (до 100 балів), одержаний рейтинг з екзамену (підсумкової атестації, **R_{ат.}**) (до 30 балів) додається до рейтингу студента з навчальної роботи **R_{н.р.}** (до 70 балів): $R_{пр.} = R_{н.р.} + R_{ат.}$

Підсумкова оцінка студенту виставляється з урахуванням виконання основних видів діяльності за модулями та складання екзамену (табл. 2):

Таблиця 2

Розподіл балів, які формують підсумкову оцінку студента з дисципліни

Види діяльності	К-ть балів
Змістовний модуль 1	100
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 1	20
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 2	20
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 3	20
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 4	20
Самостійна робота	20
Змістовий модуль 2	100

Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 5	20
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 6	20
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 7	20
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 8	20
Самостійна робота	20
Всього за види діяльності (Рейтинг навчальної роботи - Рн.р.)	70
Екзамен/залік (Рейтинг підсумкової атестації – Рат.)	30
Рейтингова оцінка навчальної дисципліни – Рн.д.	100

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Презентації, тестові завдання, доповіді, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Презентації, тестові завдання, доповіді повинні бути оформлені згідно зразку та мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

10. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Критерії оцінювання відповіді студентів на практичних заняттях (оцінюється до 10 балів)

Оцінка, в балах	Критерії оцінювання
9-10	Студент має глибокі міцні і системні знання з теми, використовує наукову термінологію, вільно володіє понятійним апаратом. Вміє працювати з науковою літературою. Будує відповідь логічно, послідовно, розгорнуто, використовуючи наукову термінологію. Не допускає помилок в усній формі.
7-8	Студент має міцні ґрунтовні знання, вміє застосовувати їх на практиці, виконує практичну роботу без помилок, але може допустити неточності, окремі помилки в формулюванні відповідей,

	незначні мовні помилки в наведених прикладах. Студент недостатньо вміє самостійно мислити, не може вийти за межі теми.
5-6	Студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
3-4	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, має фрагментарні знання з теми. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Мова невиразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею.
1-2	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів, допускаючи при цьому суттєві помилки.

*Критерії оцінювання складання студентами заліку
(оцінюється в 30 балів)*

Критерії оцінювання написання студентом відповідей на екзаменаційні запитання. Відповідь на одне екзаменаційне запитання, оцінюється до **10** балів (2 питання по **10** балів):

Оцінка, в балах	Критерії оцінювання
9-10	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу
7-8	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки
5-6	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки

3-4	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності
1-2	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки

Написання тестових завдань, оцінюється до 10 балів. За кожну правильну відповідь на питання, студент отримує 1 бал (10 питань*1 бал = 10 балів).

9. Методичне забезпечення

Методичним забезпеченням навчальної дисципліни є:

- навчальний план підготовки майбутнього фахівця другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.
- ця робоча програма;
- посилання на цифрові освітні ресурси;
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти.

10. Рекомендована література

1. Блага Н. В. Управління проєктами : навч. посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 152 с.
2. Гасюк І. Л. Фізична культура та спорт: правові, економічні, управлінські засади діяльності в галузі : навч. посіб. Харків: Вид-во ХГПА, 2011. 457 с.
3. Грибан Г.П. Управління у сфері фізичної культури і спорту. Житомир: Вид-во «Рута», 2022. 124 с.
4. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12/ed20010727#Text>
5. Кеда М. К. Проєктний менеджмент у закладах освіти: Практикум. Чернігів : SCRIPTORIUM, 2023. 148 с.
6. Мічуда Ю. П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку : закономірності функціонування та розвитку. Київ: Олімпійська л-ра, 2007. 215 с.
7. Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1148/2004#Text>
8. Меленчук В. М., Савіна О. Ю. Проєктний менеджмент в спорті. сучасні реалії. Управління проєктами у розвитку суспільства: матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції (15-16.05.2020). Київ: КНУБА, 2020. 381 с. С. 240 – 244.

9. Посібник з підготовки проєктів. Додатки. Підтримки політики регіонального розвитку в Україні EuropeAid/132810/C/SER/UA. 95 с.

10. Савіна О.Ю., Козленко А.Д. Особливості спортивних проєктів та специфіка управління ними. URL: <http://mdcs.knuba.edu.ua/article/view/248796/246090>

11. Стратегія розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020-%D0%BF#Text>

12. Savina O., Kuvaldina O. Сучасні тенденції та перспективи розвитку проєктного менеджменту в спорті. Administrative and socio-economic systems: scientific and practical aspects of sustainable development. Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2021; ISBN 978-83-66567-29-0; pp. 470, illus., tabs., bibls. (Міжнародна монографія). P. 272-281.

Періодичні видання

Фахові вітчизняні періодичні видання, внесені до переліку МОН України. Доступ до переліку: <http://mon.gov.ua/activity/auka/atestacziya-kadriy-vishhoyi-kvalifikacziyi/perelik-vidan/>

Зарубіжні періодичні видання, внесені до наукометричних баз: Scopus, Web of Science, EBSCO, Index Copernicus, Inno Space Scientific Journal, International Scientific Indexing, directory of Research Journal, Ulrichs Web Global Serials Directory, Union of International Associations Yearbook, Scribd, Academia.edu, Google Scholar etc.

Авторські напрацювання.

Додаткові

Сайти МОН України, КМУ, ВРУ (нормативно-правове забезпечення та вимоги до наукових робіт різного виду) та інші офіційні сторінки бібліотек, репозитаріїв, цифрових колекцій, цифрових освітніх ресурсів.